

Betænkning

over forslag til lov om statstilskud til nybyggeri og forbedring m. v. af erhvervsbygninger.

(Afgivet af boligudvalget den 10. september 1975).

Udvalget har behandlet lovforslaget i en række møder og har herunder haft samråd med boligministeren.

Udvalget har modtaget skriftlige henvendelser fra Dansk Erhvervsgartnerforening og fra Industrirådet, der tillige begge har haft foretræde for udvalget. Endvidere har udvalget modtaget skriftlige henvendelser fra De samvirkende danske Landboforeninger, Landbrugsrådet, Danske Husmandsforeninger og Herbergs-Ringen.

Boligministeren har stillet en række ændringsforslag, hvorom henvises til de ledsagende bemærkninger.

Herefter indstiller et *flertal* (socialdemokratiets, venstres, det radikale venstres, kristeligt folkepartis og centrum-demokraternes medlemmer af udvalget) lovforslaget til *vedtagelse* med de af boligministeren under nr. 2, 3, 5 og 7-14 stillede ændringsforslag.

Et *mindretal* (fremskridtspartiets medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling med følgende begrundelse:

Mindretallets indstilling til den katastrofale arbejdsløshed er og har altid været:

At sikre og støtte en politik, der tager sigte på at styrke erhvervslivets lyst og evne til at forøge produktion og eksport mest muligt.

Uden denne fornødne tillid og ekspansion inden for de valutaskabende erhverv er det ikke muligt varigt at genskabe den fulde beskæftigelse.

520 mill. i statstilskud over en 18 måneders periode vil nok i første omgang skabe nogen beskæftigelse, men den bliver kun

kortvarig. I mange tilfælde vil statstilskudene have en direkte uheldig virkning. Dette gælder blandt andet inden for byggesektoren. Den vil igen svulme unaturligt op til skade for obligationskurserne, valutabalancen, og sidst men ikke mindst vil den nødvendige rokering af arbejdskraft bort fra byggesektoren til de valutaskabende erhverv standses.

Statstilskud af de størrelser, lovforslaget giver mulighed for, vil måske også friste nogen til at gennemføre arbejder af mindre nødvendig karakter blot for at få del i disse milde gaver. Forslaget er efter mindretallets opfattelse et forsøg på at dække over en mangeårig dårlig samvittighed og over alle de besværligheder, diverse regeringer har påført erhvervslivet til skade for konkurrenceevnen. Mindretallet mener, at erhvervslivet bedst hjælpes gennem en nedsættelse af de direkte skatter. En forhøjelse af den skattefrie bundgrænse vil holde omkostningsniveauet nede, samtidig med at det vil stimulere efterspørgslen, som igen vil give mere produktion og dermed flere arbejdspladser.

Et *andet mindretal* (det konservative folkepartis medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling. Mindretallet modsætter sig, at skatteydermidler skal anvendes som tilskud til privatejede erhvervsbygninger. Mindretallet foretrækker at fremkalde øget beskæftigelse ved liberale midler.

Et *tredje mindretal* (socialistisk folkepartis medlem af udvalget) har stor sympati for forslaget's kap. I og III, men da det ikke kan

tilslutte sig forslaget oprindelige kap. II og langt mindre det af boligministeren stillede ændringsforslag om ny affattelse af kap. II, kan mindretallet ikke — såfremt det af ministeren stillede ændringsforslag vedtages — medvirke til forslaget gennemførelse.

Et fjerde mindretal (venstresocialisternes medlem af udvalget) kan ikke medvirke til forslaget gennemførelse. Som forslaget er udformet, er der ubestrideligt tale om tilskud til privatkapitalen.

Mindretallet må endvidere anbefale en afvisning af det af flertallet stillede ændringsforslag nr. 5 om et nyt kap. II, som betyder en udvidelse af tilskuddene med 370 mill. kr.

Mindretallet anbefaler at stemme for mindretallets ændringsforslag nr. 4, som tilsigter gennem en samlet bevilling på 50 mill. kr. for 1975-76 og 1976-77 at sikre opfyldelse af kvoten på 8.000 almennyttige boliger årligt i overensstemmelse med punkt II, 13, i regeringens kriseprogram af 28. august 1975, samt for mindretallets ændringsforslag nr. 6, som tilstræber at forhindre, at tilskuddene anvendes til foranstaltninger, der ikke på mindste måde kan skabe merbeskæftigelse, men alene er en statslig overtagelse af en del af virksomhedens lovpligtige omkostninger. Der henvises til bemærkningerne til disse to ændringsforslag.

Ændringsforslag.

Af et mindretal (Wilhelm (VS)):

Til lovforslagets titel.

1) Titlen affattes således:

„Forslag til lov om statstilskud til nybyggeri og forbedring m. v. af erhvervsbygninger og om tilskud til almennyttigt boligbyggeri.“

Af boligministeren, tiltrådt af et flertal (udvalget med undtagelse af Schlüter (KF), Henning Philipsen (SF) og Wilhelm (VS)):

Til § 2.

2) I paragraffen ændres „1965“ til: „1963“ og „butikshandel“ til: „handel“.

Til § 3.

3) I stk. 2 ændres „30.000 kr.“ til: „50.000 kr.“.

Til kap. II.

Af mindretallet under nr. 1:

4) Kap. II affattes således:

„Kap. II.

Tilskud til almennyttigt boligbyggeri.

§ 5. Inden for et samlet beløb på 50 mill. kr. kan der i finansårene 1975-76 og 1976-77 ydes tilskud til almennyttigt boligbyggeri med henblik på opførelse af 8.000 almennyttige boliger årligt.

Stk. 2. Midlerne administreres af Boligselskabernes Landsbyggefond efter samme retningslinjer som fondens øvrige midler.“

Af boligministeren, tiltrådt af flertallet under nr. 2:

5) Kap. II affattes således:

„Kap. II.

Tilskud til nybygning, tilbygning og ombygning af erhvervsbygninger til brug for håndværksmæssige og industrielle fremstillingsvirksomheder.

§ 5. Inden for et samlet beløb på 370 mill. kr. kan der i finansårene 1975-76 og 1976-77 ydes statstilskud til nybygning, tilbygning og ombygning af erhvervsbygninger, der indrettes til brug for håndværksmæssige og industrielle fremstillingsvirksomheder.

§ 6. Tilskud ydes med 25 pct. af de godkendte udgifter, jfr. § 13.

Stk. 2. Der kan højst ydes 750.000 kr. pr. virksomhed.

Stk. 3. Tilskud, der efter stk. 1 vil udgøre mindre end 10.000 kr. pr. virksomhed, udbetales ikke.

§ 7. Tilskud kan ikke ydes til en investering, hvortil der ydes støtte efter anden lovgivning, medmindre denne støtte ydes på grundlag af investeringsomkostningerne med fradrag af tilskuddet efter denne lov.“

Af mindretallet under nr. 1:

Til § 9.

6) Som nyt stykke tilføjes:

„Stk. 2. Tilskud kan ikke ydes til foranstaltninger, som virksomheden i forvejen er forpligtet til at iværksætte i henhold til lovgivningen om arbejderbeskyttelse.“

Af boligministeren, tiltrådt af flertallet under nr. 2:

Til § 13.

7) I stk. 1 ændres „lovbekendtgørelse nr. 241 af 7. maj 1973“ til: „lovbekendtgørelse nr. 354 af 1. juli 1975.“

8) Stk. 2 affattes således:

„Stk. 2. En erhvervsvirksomhed kan eventuelt opnå tilskud både i medfør af kapitel I, II og III. Der kan dog ikke til samme del af et arbejde opnås støtte i medfør af mere end ét kapitel, idet tilskud maksimalt kan udgøre 25 pct. af de med arbejdet forbundne udgifter.“

9) I stk. 3 udgår ordet „registreret“.

Til § 14.

10) Som nyt stykke tilføjes:

„Stk. 2. Dog kan der efter kapitel II ydes tilskud til kommuner til opførelse af erhvervsjendomme, når dette sker i henhold til § 9 i lov nr. 219 af 7. juni 1972 om egnsudvikling, jfr. herved bestemmelsen i nærværende lovs § 7.“

Til § 17.

11) I § 17 ændres „efter kap. I og III“ til: „efter kap. I, II og III“.

Til § 18.

12) I § 18, stk. 1, ændres „200 mill. kr.“ til: „520 mill. kr.“.

13) § 18, stk. 2, udgår.

Til § 19.

14) § 19 affattes således:

„§ 19. Loven træder i kraft efter bekendtgørelse fra boligministeren.“

Bemærkninger.

Som et led i den indgåede politiske aftale mellem socialdemokratiet, venstre, det radikale venstre, kristeligt folkeparti og centrum-demokraterne foreslås, at der inden for en ramme på 370 mill. kr. ydes tilskud til byggeri af produktionsbygninger.

Støtten i henhold til kapitel II er tiltænkt de konkurrenceudsatte byerhverv, dvs. håndværksmæssige og industrielle fremstillings-

virksomheder, med henblik på delvis finansiering af nybygning, tilbygning og ombygning af erhvervsbygninger, som kan gennemføres i løbet af indeværende og næste finansår.

I visse egne af landet kan der til disse erhverv ydes finansieringsbistand — også til byggearbejder — i henhold til anden lovgivning. Der tænkes navnlig på egnsudviklingsloven og lov om lån til håndværk og mindre industri.

For at opretholde virkningerne af denne længsigtede strukturpolitiske lovgivning til fordel for de industrielt mindre udviklede egne af landet og de mindre virksomheder foreslås det i § 7, at disse ordninger fortsat skal kunne anvendes, uanset om der ydes tilskud efter nærværende lov, men således at der efter anden lovgivning kun kan ydes bistand på grundlag af investeringsomkostningerne med fradrag af det tilskud, der eventuelt ydes til bygningsinvesteringer efter kapitel II.

Af samme hensyn er også bestemmelsen i § 14 foreslået ændret, således at der på nævnte vilkår kan ydes tilskud efter kapitel II også til de industrihuse, som opføres af kommunerne i egnsudviklingsområderne til brug for fremstillingsvirksomheder. Sådanne erhvervsbygninger finansieres med 25 pct. af kommunen og 75 pct. som lån fra Egsudviklingsrådet.

Det hidtidige kapitel II om tilskud til driftsbygninger på jordbrugsejendomme udgår af nærværende lovforslag. Særskilt lovforslag om denne ordning fremsættes af landbrugsministeren, samtidig med at støtten til dette formål foreslås forhøjet fra 50 til 75 mill. kr.

Endelig foreslås, at § 18, stk. 2, udgår, således at der ikke fra denne lov kan overføres penge til tilskud til boligsektoren. En tilsvarende ændring foreslås i forslaget til lov om ændring af lov om statstilskud til forbedring m. v. af beboelsesejendomme.

Til nr. 2.

Da det er hensigtsmæssigt, at afgrænsningen af ejendomme, der er omfattet af loven om statstilskud til beboelsesejendomme, er den samme som afgrænsningen af ejendomme, der er omfattet af loven om statstilskud til erhvervsbygninger, foreslås 1965 ændret til 1963.

Til nr. 4.

I denne lov, hvor der ydes tilskud til så at sige alt inden for erhvervsbyggeri, og hvor det ved 2. behandling af flertallet anbefales at indføje en yderligere støtteordning på 370 mill. kr., kan der passende samtidig indsættes den bevilling til landsbyggefonden, som er en nødvendig forudsætning for at realisere boligforligspartiernes aftale om en kvota på 8.000 almennyttige boliger årligt.

Forslaget svarer i øvrigt til punkt II, 13, i regeringens kriseprogram af 28. august 1975.

Til nr. 5.

For at øge spredningen i tilskuddet foreslås dette maksimeret til 750.000 kr.

Det overvejes, hvorledes administrationen af bestemmelserne i kapitel II bør foregå. I medfør af § 17 kan boligministeren fastsætte nærmere regler om lovens gennemførelse, herunder bemyndige en eller flere institutioner eller myndigheder, f. eks. kommunerne, til at træffe afgørelse i alle eller visse sager.

Til nr. 6.

Disse foranstaltninger vil naturligvis under alle omstændigheder blive iværksat, medmindre man da vil insinuere, at virksomhederne rask væk overtræder arbejderbeskyttelseslovgivningen.

Derfor vil tilskud til sådanne foranstaltninger overhovedet ikke give nogen merbeskæftigelse, men klart og tydeligt alene være tilskud til privatkapitalen uden beskæftigelsesmæssig effekt.

Da ingen angiveligt ønsker, at det bliver effekten af de såkaldte beskæftigelsesforslag, må man gå ud fra, at dette ændringsforslag vil kunne støttes fra alle sider.

Til nr. 7 og 9.

Ændringen er af teknisk karakter.

Til nr. 14.

Loven vil af hensyn til beskæftigelsessituationen blive sat i kraft så hurtigt som muligt.

Knie-Andersen (V).

Christophersen (V),
næstformand.

Johan Philipsen (V).

Hovmand (V).

Kirsten Jacobsen (FP).

Hans Bjerregaard (FP).

Arne Bjerregaard (KrF).

Arnfast (CD).

Knud Damgaard (S),
formand.

Kaj Poulsen (S).

Henning Jensen (S).

Grünbaum (S).

Preben Steen Nielsen (S).

Ingomar Petersen (RV).

Henning Philipsen (SF).

Wilhelm (VS).

Schlüter (KF).